
Polska Cerekiew, st. 2, gm. loco, woj. opolskie, AZP 99-39/20

Informator Archeologiczny : badania 33, 38-39

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

OWSISZCZE, st. 2, pow. raciborski, woj. śląskie, AZP 104-40

- osada kultury pucharów lejkowatych (neolit)
- ślady osadnictwa kultury lendzielskiej (neolit)

Archeologiczne badania ratownicze, przeprowadzone w sierpniu pod kierunkiem dr. Jana Michała Burdukiewicza z Katedry Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego. Uczestniczyli w nich mgr Mirosław Furmanek oraz studenci Uniwersytetu Wrocławskiego i Opolskiego. Finansował Śląski WKZ i Uniwersytet Wrocławski. Pierwszy sezon badań.

Wyniki badań zostały opublikowane w „Badaniach Archeologicznych na Górnym Śląsku i Ziemiach Pogranicznych w latach 1999-2000”, s. 135-145.

PAWŁÓW, st. 3, gm. Zawichost, woj. świętokrzyskie, AZP 86-73/319

- cmentarzysko megalityczne kultury pucharów lejkowatych (neolit)

Ratownicze badania prowadzili Marek Florek (autor sprawozdania) i Barbara Bargieł. Finansowała Katedra Archeologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, WKZ w Kielcach i UMiG w Zawichocie. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 205 m².

Celem było przebadanie części stanowiska, odkrytego wiosną 1998 roku, gdzie na powierzchni widoczne były skupiska kamieni, pojedyncze zabytki krzemienne i fragmenty ceramiki, świadczące o istnieniu niszczonych przez orkę grobów.

W części stanowiska, gdzie na powierzchni wystąpiło największe zagęszczenie kamieni i zabytków ruchomych, wykonano jeden wykop o powierzchni 2,05 ara. W obrębie wykopu odsłonięto 12 większych obiektów, w tym 10 grobów, oraz 23 dołki posłupowe.

Groby w większości posiadały różnego rodzaju konstrukcje kamienne, przede wszystkim w postaci obstaw i bruków. Do najciekawszych należy zaliczyć: grób (obiekt) nr 3, w którym nie znaleziono szczątków kostnych, prawdopodobnie symboliczny, którego wyposażenie stanowiła amfora, siekiera krzemienista, toporek kamienny, drapacz i wiórowiec; grób (obiekt) nr 6, również niezawierający szczątków kostnych, wyposażony w duży kubek z uchem *ansa lunata*; grób (obiekt) nr 7, zawierający pochówek podwójny, kobiety i mężczyzny. Obiekty (groby) 1-7 znajdowały się wewnątrz dużej budowli konstrukcji słupowej, której pozostałością są 23 zarejestrowane dołki posłupowe. Forma i wielkość budowli na obecnym etapie badań jest trudna do rekonstrukcji.

Zabytki z badań złożono w Muzeum Okręgowym w Sandomierzu, dokumentację w Delegaturze SOZ w Sandomierzu.

Badania będą kontynuowane.

Podlódów, st. 2, gm. Łaszczów, woj. lubelskie, AZP 93-92/3 – patrz: wczesna i starsza epoka brązu

POLSKA CEREKIEW, st. 2, gm. *loco*, woj. opolskie, AZP 99-39/20

- osada kultury pucharów lejkowatych (neolit)
- osada kultury łużyckiej
- osada kultury przeworskiej (okres rzymski)

Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone w terminie od 7 września do 12 października przez mgr Ewę Matuszczyk (autorka sprawozdania, Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu). Finansowane przez WKZ w Opolu. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię około 3 arów.

Stanowisko zostało odkryte w 1961 roku w trakcie próbnej odkrywki. Badania ratownicze przeprowadził D. Woźniak w latach 1962-1964.

Wiosną 1999 roku, w trakcie badań powierzchniowych przeprowadzonych przez studentów Katedry Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego pod kierunkiem M. Bednarka, stwierdzono

zdjęcie warstwy humusowej na powierzchni około 4 arów zachodniej części wybierzyska piasku, prawdopodobnie pod przyszłą „dziką” eksploatację. Częściowo zniszczone dwa obiekty przebadali pracownicy Służby Ochrony Zabytków, Oddział w Opolu.

Celem badań ratowniczych przeprowadzonych w 1999 roku było oczyszczenie odhumusowanej powierzchni i wyeksplorowanie zagrożonych obiektów. Mimo wstępnego odhumusowania terenu grubość pozostawionej warstwy ornej miejscami sięgała od 15 do 25 cm. W części południowo-zachodniej wykopu wystąpiły dwa obiekty, które oznaczono numerami 29 i 30 (numeracja jam nawiązuje do badań z lat 1962-64 oraz 1999 roku). Jamy te pierwotnie pełniły funkcję jam zasobowych, wtórnie śmietniskowych.

W części północnej terenu objętego badaniami odsłonięto kolejne 4 obiekty, z których wyeksplorowano dużą jamę nr 31 oraz częściowo jamę 32. Obiekty 33 i 34 pozostawiono do przebadania w następnym sezonie.

W partii przydennej obiektu 31, na głębokości 1,04 m od uchwyconego stropu obiektu odkryto czaszkę ludzką wraz ze skupiskiem drobnych kości, m.in. paliczków, którym towarzyszyła duża liczba kości zwierzęcych. W wyniku analizy antropologicznej i paleopatologicznej przeprowadzonej przez dr. Stanisława Gronkiewicza z Zakładu Antropologii PAN we Wrocławiu ustalono, że są to szczątki osobnika płci żeńskiej w wieku adultus. Brak śladów wtórnego wkopu sugeruje użycie istniejącej jamy zasobowej do pochowania zmarłej lub złożenie jej szczątków w tym miejscu z bliżej nieokreślonych powodów. Wypełnisko górnej partii opisywanej jamy miało typowy charakter śmietniskowy.

W obiektach wystąpiły: fragmenty naczyń glinianych kultury pucharów lejkowatych, m.in. ucho *ansa lunata*, 3 przęśliki, fragmenty ciężarków tkackich, fragment toporka, siekierka kamienna oraz wióry, noże, sierpiki, drapacze krzemienne, kości zwierzęce oraz różnej wielkości grudki polepy.

Materiały oraz dokumentacja są przechowywane w Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Opolskim Roczniku Muzealnym” i „Badaniach Archeologicznych na Górnym Śląsku i Ziemiach Pogranicznych w latach 1999-2000”.

Badania będą kontynuowane.

Polwica, st. 4 i 5, **Skrzypnik**, st. 8, gm. Domaniów, woj. dolnośląskie, AZP 84-30/55, 56, 82 – patrz: środkowa, młodsza i późna epoka brązu

Poznań – Nowe Miasto, st. 284, gm. *loco*, woj. wielkopolskie, AZP 54-28/96 – patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

PRZYBRANÓWEK, st. 29, gm. Aleksandrów Kujawski, woj. kujawsko-pomorskie

- osada kultury ceramiki wstęgowej rytej (neolit)
- osada kultury pucharów lejkowatych (neolit)
- osada kultury łużyckiej

Badania prowadzone były z ramienia Pracowni Epoki Kamienia Instytutu Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego, od 4 do 17 sierpnia, pod kierownictwem prof. dr hab. Lucyny Domańskiej.

Eksploatacja prowadzona była warstwami mechanicznymi.

W trakcie badań wytyczono 8 wykopów o łącznej powierzchni 134 m², zidentyfikowano 7 obiektów – jamy, pozostałe to dołki posłupowe. Materiał ruchomy stanowią fragmenty ceramiki i krzemieni. Na podstawie analizy materiału ceramicznego stanowisko określone jest jako osada ludności kultury ceramiki wstęgowej rytej, kultury pucharów lejkowatych (dominuje) i kultury łużyckiej, najliczniejsze ślady osadnicze – kultury pucharów lejkowatych należy datować na fazę III B wg A. Kośko. Badania stanowiska ułatwiły określenie momentu wkroczenia osadnictwa ludności kultury pucharów lejkowatych w strefę gleb ciężkich.